گىرىم چۆچەكلىرى 1

قىزىل بۆك

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

گرىم چۆچەكلىرى

قىزىل بۆك

تەرجىمە قىلغۇچى: پاتىگۈل مىجىت

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

格林童话选. 1：维吾尔文/（德）格林（Grimm,J.），（德）格林（Grimm,W.）著；帕提古丽·米吉提译. —乌鲁木齐：新疆人民出版社，2007.5
ISBN 978—7—228—10964—7

Ⅰ.格… Ⅱ.①格… ②格… ③帕… Ⅲ.童话—作品集—德国—近代—维吾尔语（中国少数民族语言） Ⅳ.I516.88

中国版本图书馆CIP数据核字（2007）第069626号

著　　者	（德）格林兄弟
译　　者	帕提古丽·米吉提
责任编辑	艾合买提·伊明
责任校对	古丽夏尔·纳格买提
出版发行	新疆人民出版社
电　　话	(0991)2827472
地　　址	乌鲁木齐市解放南路348号
邮　　编	830001
印　　刷	新疆新华印刷二厂
经　　销	新疆维吾尔自治区新华书店
开　　本	880×1230毫米　1/32
印　　张	3.375
版　　次	2007年5月第1版
印　　次	2009年2月第2次印刷
印　　数	5001—9000册
书　　号	ISBN 978-7-228-10964-7
定　　价	6.00元

如有印装错误，请与维文编辑部发行科联系。

بۇ كىتاب ئۆسمۈر ـ بالىلار نەشرىياتىنىڭ 1985 ـ يىل 8 ـ ئاي 1 ـ نەشرى، 1986 ـ يىل 12 ـ ئاي 2 ـ باسمىسىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

本书根据少年儿童出版社 1985 年 8 月第 1 版，1986 年 12 月第 2 次印刷本翻译出版。

قىزىل بۆك

ئاپتورى: ي. گرىم، ۋ. گرىم (گېرمانىيە)
تەرجىمە قىلغۇچى: پاتىگۈل مىجىت
مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل كوررېكتورى: گۈلشەھەر نىغمەت
نەشر قىلىپ تارقاتقۇچى: شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى
تېلېفون: 0991—2827472
ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 ـ نومۇر
پوچتا نومۇرى: 830001
باسقۇچى: شىنجاڭ شىنخۇا 2 ـ باسما زاۋۇتى
ساتقۇچى: شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسى
فورماتى: 880×1230 مىللىمېتىر 1/32
باسما تاۋىقى: 3.375
نەشرى: 2007 ـ يىلى 5 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
باسمىسى: 2009 ـ يىلى 2 ـ ئاي 2 ـ بېسىلىشى
تىراژى: 5001——9000
كىتاب نومۇرى: ISBN 978—7—228—10964—7
باھاسى: 6.00 يۈەن

تۈپلەشتە خاتالىق كۆرۈلسە، ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمى تارقىتىش ئىشخانىسى بىلەن ئالاقىلىشىڭ.

مۇقەددىمە

ئاكا ـ ئۇكا گرىملار: ئاكىسىنىڭ ئىسمى ياكوب لىيۇدۋىگ كارل گرىم (1785 ــ 1863). ئىنىسىنىڭ ئىسمى ۋىلھېلىم كارل گرىم (1786 ــ 1859). ئۇلار گېرمانىيىنىڭ كامالەتكە يەتكەن تىلشۇناسلىرى، شۇنداقلا ئاتاقلىق چۆچەك توپلىغۇچىلار ۋە ئۇنى ئۆزگەرتىپ يېزىشنىڭ پىرلىرى.

ئۇلار خەلق چۆچەكلىرىنى تىل تەتقىقاتىنى مەقسەت قىلىپ توپلىغان، ئادەتتە ئېيتىلىپ يۈرگەن چۆچەكلەر گەرچە مىڭ يىللاردىن بۇيان ئېغىزدىن ئېغىزغا كۆچۈپ كەلگەن بولسىمۇ، ئۇ چۆچەكلەرنىڭ تىلىدا چوڭ ئۆزگىرىش بولمىغانلىقىغا چوڭقۇر ئىشەنگەن. ئۇلار يەنە بۇ چۆچەك ـ رىۋايەتلەرنى چوڭقۇر قېزىپ، ئىنچىكىلىك بىلەن رەتلىگەندە، گېرمان مىللىتى ئەجدادلىرىنىڭ تۇرمۇش ئەھۋالىدىن ھەمدە قەدىمىي زامان جەمئىيىتىنىڭ ئۆرپ ـ ئادەتلىرى، مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىدىن خەۋەردار بولغىلى، شۇ ئارقىلىق تارىخنى يازغىلى ۋە تەتقىق قىلغىلى بولىدىغانلىقىنى بىلگەن. ئۇلار بۇنىڭ ئۈچۈن قىرىق نەچچە يىللىق ھاياتىنى سەرپ قىلغان، جاپا ـ

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

مۇشەققەتلەرنى چەككەن. نەتىجىدە نۇرغۇنلىغان چۆچەك ـ رىۋايەتلەرنى توپلاپ، تىل ۋە تارىخنى ئۆز ئىچىگە ئالغان پەن ـ مەدەنىيەت تەتقىقاتىنى پاكىت ۋە پايدىلىنىش ماتېرىيالى بىلەن تەمىنلىگەن. ئۇلار يەنە ئىككى يۈزدىن ئارتۇق چۆچەك، ئالتە يۈزدىن ئارتۇق گېرمانىيە ھېكايىلىرىنى رەتلەپ ۋە تەھرىرلەپ بالىلار ئۈچۈن نەشر قىلدۇرغان. ئۇلار شۇ سەۋەبتىن پەن ـ مەدەنىيەت تەتقىقاتى جەھەتتە مول ھوسۇلغا ئىگە بولۇپلا قالماي، بەلكى مۇشۇ چۆچەكلەرنىڭ ئۆز قىممىتى جەھەتتىمۇ (بىلىم تەربىيىسى، ئەخلاق تەربىيىسى، ئېستېتىكىلىق مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش تەربىيىسى) ئەۋلادتىن ئەۋلادقا قالغۇدەك غايەت زور شان ـ شەرەپكە ئېرىشكەن.

ياكوب مۇنداق دېگەنىدى: «بىز قاقاس دالىلاردىن ئۆتۈپ، قەدىمىي ئورمانلارنى كېزىپ خەلقنىڭ قىممەتلىك تىلىنى ئاڭلىدۇق. ئۇلارنىڭ ساپ ئۆرپ ـ ئادەتلىرىنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆردۇق. ئۇلارنىڭ ئەقىل ـ ئىدراكى ۋە ئېتىقادى بىلەنمۇ تونۇشتۇق.» خەلقتىن ئۆگىنىشتەك بۇنداق روھ، نەزەرىيىنى ئەمەلىيەت بىلەن بىرلەشتۇرۇش، ئىلىم ـ پەن يولىدا ئىزدىنىشتەك بۇنداق پوزىتسىيە كېيىنكى ئەۋلادلار ئۈچۈن ھەقىقىي شانلىق ئۈلگە.

شۇنىمۇ كۆرسىتىپ ئۆتۈش كېرەككى، چۆچەك ـ رىۋايەتلەرنى خاتىرىلەش، قايتىدىن بايان قىلىش ئاكا ـ

ئۇكا گرىملاردىن باشلانغان ئەمەس. ئۇلاردىن بۇرۇن بېر-لور، دونو خانىم، بومىن خانىم، ئۇلار بىلەن دەۋرداش ۋىلھېلم خائوف (1802 ـ 1827)، ئالېكساندىر چوڭ ديۇ-ما (1802 ـ 1870)، ناتانىيېل خوتورن (1804 ـ 1864) قاتارلىق مەشھۇر زاتلار بۇ ئىش بىلەن شۇغۇللانغان. بۇنداق كىشىلەر باشقا ئەللەردىمۇ خېلى كۆپ. لېكىن، بۇ خىزمەتنى ئاكا - ئۇكا گرىملاردەك كەڭ كۆلەمدە ئېلىپ بارغانلار يوق. ئۇلارنىڭ بۇ تۆھپىلىرى ئەينى چاغدا خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلار ئۇچۇن يول ئېچىپ بەرگەن، نىشان كۆرسەتكەن، نەمۇنە بولغان، شۇنداقلا خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى بىلەن شۇغۇل-لىنىشقا بەل باغلىغانلار (بالىلار تەربىيىسى بىلەن شۇ-غۇللانغۇچىلارمۇ بۇنىڭ ئىچىدە)غا زور دەرىجىدە ئىلھام بولغان.

بۇنىڭدىن تاشقىرى ئۇلارنىڭ تاغ - دالىلارنى كېزىپ بوۋاي - مومايلارنىڭ سۆزلەپ بەرگەن ھېكايە، چۆچەكلىر-رىنى كەمتەرلىك بىلەن ئاڭلىغانلىقى، ئۇلارنى ئەستايى-دىللىق بىلەن خاتىرىلىگەنلىكى، تەسىرلىك، ئاممىباب چۆچەكلەرنىڭ ئەسلىدىكى ئىدىيىۋى مەزمۇنى ۋە ئەدەبىي ئۇسلۇبىنى ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە ساقلاپ قېلىشقا تى-رىشقان تەرەپلىرى بىزنىڭ ئۆگىنىشىمىزگە ئەرزىيدۇ. قايتىدىن بايان قىلىش ھەرگىزمۇ ئاسان ئىش ئەمەس،

بەلكى ئۇ قايتا ئىجاد قىلىش سەنئىتىدۇر، بۇنى ئو-رۇنداش مۇشكۇل ۋە قول تۇتمىغان ئىش.

ۋىلھېلمنىڭ تىلى گۈزەل، ئۇ تالانتلىق چۆچەكچى. ئۇ مىللەت، خەلق ئارىسىدىكى نەرسىلەرنى پىششىقلاپ ئىشلەپ، ئىنتايىن يۇقىرى بالداققا كۆتۈرگەن. ھالبۇكى ئۇ نەرسىلەر مىللەتكە، خەلققە تەئەللۇق خۇسۇسىيىتىنى يوقاتمىغان، بەلكى ئىنتايىن گۈزەل ۋە يارقىن تۈس ئالغان. ۋىلھېلمنى تالانتلىق چۆچەكچى دېيىشىنىڭ سەۋەبى شۇكى، ئۇ مىللىي مىراسلارغا ھۆرمەت قىلغان. مىللىي مىراسلارنىڭ مەزمۇنىنىلا ئەمەس، شەكلىنى ئۆزگەرتىش-كىمۇ بولمايدۇ. مەزمۇن ۋە شەكىلگە مۇناسىۋەتلىك ئۆز-گىرىشلەر بولغاندىمۇ، ئۇلارنىڭ مېغىزىنى ئېلىپ قې-لىپ، شاكىلىنى چىقىرىۋېتىش لازىم. ھەرگىزمۇ خالى-غانچە شاخلىتىپ ئۆزگەرتىشكە بولمايدۇ، ئۇ نەرسىلەر ئورگانىك ھالدا ئۆسۈپ يېتىلىدۇ ۋە تاماملىنىدۇ. ئەدە-بىي ئەسەرلەرنىڭ بەدىئىيلىكى يۇقىرى ۋە ياخشى بولۇشى ئەنە شۇ شەرتلەر ئاستىدا تەلەپ قىلىنىدۇ.

يەنە بىر جەھەتتىن ئۇلار چۆچەك - رىۋايەتلەرنىڭ كۆپىنچىسىنى يېزا ۋە تاغلىق رايونلاردىن توپلىغان، شۇنداقلا باشقا تەرەپلەرنىمۇ نەزىرىدىن ساقىت قىلمىغان. بۇلارنىڭ ئىچىدىكى بەزىبىر چۆچەكلەر ئېغىزچە بايان قىلىنغان ئەمەس، بەلكى گېرمانىيە كلاسسىك ئەدەبىياتى-

دىن ئېلىنغان. ۋىلھېلم XVI ئەسىردىكى «ھەزىل ئەدەبىياتى»دىن پايدىلانغان. ئۇلار بۇ چۆچەكلەرنى شۋېتسارىيە، فرانسىيە، ئاۋستىرىيە قاتارلىق دۆلەتلەردىن توپلىغان، ياتلىق قىلىنغان ھەدىسىدىن ۋە دوست - يارەنلىرىدىنمۇ يىغقان.

بۇنىڭدىن ئۇلارنىڭ ئاۋارىچىلىكلەردىن قورقمايدىغان، سەۋر - تاقەتلىك، قەيسەرانە روھىنى كۆرگىلى بولىدۇ.

ئاخىردا «گېرمانىيە باللىرى ۋە ئائىلە چۆچەكلىرى» (ھازىر «گرىم چۆچەكلىرى» دەپ ئاتىلىدۇ)نىڭ تەربىيىۋى قىممىتى ئۈستىدە توختىلىمىز. بۇ يەردە ئاپتورنىڭ ئۆز سۆزىدىن نەقىل كەلتۈرگىنىمىز ياخشىراق بولۇشى مۇمكىن. ئاكا - ئۇكا ئىككىيلەن «مۇقەددىمە»دە مۇنداق دېگەن: «بىز بۇ چۆچەكلەرنى ئەدەبىيات تارىخىدا تۆھپە يارىتايلى، دېگەن مەقسەتتە ئەمەس، بەلكى جانلىق ئەدەبىيات ئۆز كۈچىنى نامايان قىلسۇن، توپلىغانلىرىمىزنى كىتابخانلار سۆيۈپ ئوقۇسۇن، دېگەن مەقسەتتە توپلاپ رەتلىدۇق، شۇڭا بۇ چۆچەكلەرنىڭ تەربىيىۋى ئەھمىيەتكە ئىگە كىتاب بولۇشىنى خالايمىز.»

شۇنداق، جاھانغا مەشھۇر بۇ چۆچەكلەرنىڭ تارىخىي، ئەدەبىي قىممىتىدىن باشقا تەربىيىۋى قىممىتىمۇ بار. بۇ شۈبھىسىزدۇر. ئاكا - ئۇكا گرىملارنىڭ مەقسىتى ئېنىق، بۇنى پاكىتلارمۇ ئىسپاتلايدۇ.

شۇڭا، گۆدەك كىتابخانلار ئۈچۈن مۇھىمى ئۇلارنىڭ

يېشىغا مۇناسىپ كېلىدىغان نادىر چۆچەكلەرنى تاللاش، شۇ ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ئىدىيىسىنى تاۋلاش لازىم. شۇنى ئەستە تۇتۇش لازىمكى، بەش قول تەڭ بولمىغىنىدەك، بۇ «زور» كىتابتا بالىلارغا خاس نۇرغۇن نادىر ئەسەر-لەرمۇ، ئۇلارغا ئانچە ماس كەلمەيدىغانلىرىمۇ بار. شۇنىڭ ئۈچۈن بۇلارنىڭ ئىچىدىن بالىلارغا خاس چۆچەكلەرنى ئەستايىدىل تاللاپ چىقىش كېرەك.

گېرمانىيە پېداگوگلىرى گىرىم چۆچەكلىرىنى خاراك-تېر تەربىيىسىنىڭ ئوبدان ماتېرىيالى دەپ قارايدۇ. زىل-لېر ئىككى يۈز چۆچەكنىڭ ئىچىدىن ئون بىرىنى تاللاپ، بىرىنچى سىنىپ بالىلىرى ئۈچۈن ئەخلاق تەربى-يىسى دەرسلىكى ئورنىدا پايدىلانغان. ۋ.رېيىن بۇ «تاللان-ما»نى كۆپەيتىپ ئون تۆت چۆچەك قىلىغان. XIX ئەسىردىكى گېرمانىيە مائارىپ تەلىماتىنىڭ ئاساسچىسى پېستالوززى (1746 — 1827) «دەسلەپكى تەربىيە» تەلىما-تىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، تىل — ئوقۇتۇشتىكى ئەڭ مۇ-ھىم ئامىل، دەپ قارىغان. ئۇنىڭ تۇنجى شاگىرتى فرۆبېل (1782 — 1852، «بالىلار ناخشىلىرى ۋە ئويۇنلىرى»نىڭ ئاپتورى) بىر مەزگىل پۈتۈن دۇنياغا تەسىر كۆرسەتكەن. شۇڭا، ئوقۇتۇش ماتېرىيالى سالاھىيىتىگە ئېرىشكەن ھې-لىقى گىرىم چۆچەكلىرىمۇ گېرمانىيىنىڭ شۇ يىللاردىكى مائارىپ تۈزۈمى، ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى ۋە ئوقۇتۇش

ئۇسۇللىرى بىلەن بىللە «چەت ئەل»گە چىققان.

ئەمەلىيەتتىمۇ شۇنداق. ئۇ چۆچەكلەرنى بىز ھازىرقى زامان مائارىپ ئىدىيىسى بىلەن ئۆلچەپ باقسامۇ، ئۇلار-نىڭ ئىچىدىكى «بۆرە بىلەن ئوغلاقلار»، «بېلىقچى ۋە ئۇ-نىڭ خوتۇنى»، «ئاپئاق مەلىكە» (رۇسىيىلىك پۇشكىنمۇ «بېلىقچى ۋە ئالتۇنبېلىق ھەققىدە ھېكايە»، «يەتتە باتۇر ۋە ئۆلۈك مەلىكە» قاتارلىق چۆچەكلەرنى يازغان)، «بىرې-مېن شەھىرىنىڭ سازەندىلىرى»، «باشمالتاق» (ئاندېرسون «بارماقچە لىنا»نى يازغان)، «ئالتۇن پەيلىك غاز»، «باتۇر تىككۇچى»، «بىر كۆزلۈك، ئىككى كۆزلۈك، ئۈچ كۆز-لۈك»، «ھەممىگە قادىر دوكتور» قاتارلىقلارنىڭ بالىلار تا ھازىرغىچە ياخشى كۆرىدىغان، قىزىقارلىق ۋە ئىدىيە-ۋىلىككە ئىگە چۆچەكلەر ئىكەنلىكىنى بىلىۋالالايمىز. بۇ چۆچەكلەر ئارقىلىق بالىلارغا ئىدىيە - ئەخلاق تەربىيە-سىنى ئوڭۇشلۇق ۋە كۆڭۈللۈك ھالدا ئېلىپ بارغىلى بولىدۇ.

ناۋادا، جاھانغا مەشھۇر بېلور يازغان «قىزىل بۆك»، «چىمەلتەك»لەرنى ئاكا - ئۇكا گرىملار يازغان «قىزىل بۆك»، «باشمالتاق»لار بىلەن ئەستايىدىل سېلىشتۇرۇپ باقساق، بالىلارنىڭ ئوقۇشىغا ۋە ئۇلارغا سۆزلەپ بېرىش-كە قايسىسىنىڭ بەكرەك مۇۋاپىق ئىكەنلىكىنى بىلىۋال-غىلى بولىدۇ. يەنە ئالايلۇق، ئىككى خىل «كۆل قىز»نىڭ

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

كىيىنكىسى تېخىمۇ بېيىتىلغان ۋە كامالەتكە يەتكۈزۈل-
گەن. كارل ماركسمۇ «ئېچىل داستىخان، تىللا تېزەكلەي-
دىغان ئېشەك ۋە ئۇر توقماق» ناملىق چۆچەك ئارقىلىق
ئۆزىنىڭ سىياسىي دۈشمىنى گېينزىنگە زەربە بەرگەن
ۋە ئۇنى مەسخىرە قىلغان. بۇنىڭدىن گىرىم چۆچەكلىرى-
نىڭ بۇنىڭدىن يۈز يىل بۇرۇنمۇ خېلى چوڭ تەسىرگە
ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىش مۇمكىن.

مۇشۇ كۈندىمۇ، يەنى XX ئەسىرنىڭ 80 - يىل-
لىرىدىمۇ «گىرىم چۆچەكلىرى» يېڭى دەۋر بالىلىرىنىڭ
سۆيۈپ ئوقۇيدىغان كىتابلىرى قاتارىدىن ئورۇن ئالىدى.
ئەدەبىي ئەسەرلەرنىڭ ئومۇمىيلىقى ۋە مەڭگۈلۈكلۈكى دەل
مۇشۇ ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭدا گېرمان مىللىي ئەدەبىياتىنىڭ
ئالاھىدىلىكى — ئاددىيلىق، يۇمۇرلۇق، زېرەكلىك ۋە با-
تۇرلۇققا ئوخشاش ئالاھىدىلىكلەر تېپىلىدۇ. چۆچەك -
رىۋايەتلەرنىڭ ۋەقەلىكى مۇرەككەپ، ئەمما غەلىتە ئەمەس،
بايانى تەپسىلىي، ئېنىق، ئەمما زېرىكىشلىك ئەمەس.
شۇڭلاشقىمۇ ئۇ خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قەلئەسىنىڭ
ئۈستىدە ئېگىز لەپىلدەپ تۇرۇۋاتقان بايراق ھېسابلىنىدۇ!

يېڭى جۇڭگو بالىلىرىنىمۇ دۇنيا بالىلار ئەدەبىيات-
دىكى نادىر ئەسەرلەردىن زوقلاندۇرۇش ئۈچۈن قولىمىز-
دىكى «گىرىم چۆچەكلىرى»نى نەشر قىلدۇق. كىچىك كى-
تابخانلار بۇ چۆچەكلەرنى زوق - شوخ بىلەن ئوقۇغۇسى.

ئاكا - ئۇكا گرىملار توغرىسىدا

بۇرۇن بىر - بىرىگە كۆيۈنىدىغان، ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىشىدىغان، مېھرىبان ئاكا - ئۇكا ئۆتكەنىدى. ئۇلار كىچىك ۋاقتىدىلا: «بىز مەڭگۈ ئايرىلمايمىز»، «بىزنى پەقەت ئۆلۈملا ئايرىۋېتەلەيدۇ» دېيىشەتتى. ئەمەلىيەتتىمۇ ئۇلارنىڭ دېگىنىدەكلا بولدى. ئۇلارنىڭ فامىلىسى گرىم بولۇپ، ئاكىسىنىڭ ئىسمى ياكوب، ئىنىسىنىڭ ئىسمى ۋىلھېلم ئىدى. ئاكا - ئۇكا ئىككىيلەن ئاق كۆڭۈل، مۇلايىم، چىقىشقاق ئىدى. ھەر ئىككىلىسى گۈل - گىياھلارنى، كىتابنى ۋە ئىنسانىيەتنى قىزغىن سۆيەتتى. بولۇپمۇ ئۇلار ۋەتىنى گېرمانىيىنى، ئەركىنلىكنى، ھەقىقەتنى جېنىدىن ئەزىز كۆرەتتى.

ياكوب بىلەن ۋىلھېلم خانناۋ شاھلىقىدا تۇراتتى. ئۇلار ئىلىم ئەھلى ھېسابلىناتتى. بىر كۈنى بەتنىيەت پادىشاھ ئاكا - ئۇكا ۋە يەنە بەشەيلەننىڭ ئەركىنلىكنى، ھەقىقەتنى، ۋەتىنى گېرمانىيىنى قىزغىن سۆيىدىغانلىقىدىن خەۋەر تېپىپ، قاتتىق ئاچچىقى كېلىدۇ. چۈنكى، ئۇ ھۆكۈمرانلىق قىلىۋاتقان پادىشاھلىق مۇستەقىللىق

دەۋاسى قىلىپ گېرمانىيىدىن بۆلۈنۈپ چىققاچقا، گېرمانىيىنىڭ بىرلىكى دېگەنگە ئوخشاش گەپلەر ئۇنىڭغا زادىلا ياقمايتتى. يەنە كېلىپ، ئۇ ئەركىنلىك ۋە ھەقىقەتنىڭ ئەشەددىي دۈشمىنى ئىدى. شۇڭا، ئۇ بۇ ئىلىم ئەھلىلىرىنى چېگرىدىن قوغلاپ چىقىرىش ھەققىدە پەرمان چۈشۈردى. يەتتەيلەن گوتتىنگېن شەھىرىدە تۇرغاچقا، پۈتۈن گېرمانىيىلىكلەر ئۇلارنى «گوتتىنگېنلىق يەتتە ئالىم» دەپ ئاتىشىدۇ.

پادىشاھنىڭ ئاتارمەن ـ چاپارمەنلىرى ئاكا ـ ئۇكا گرىملارنى چېگرىدىن قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن يالاپ كېتىۋاتقاندا، نەۋرىسىنى يېتىلەپ يول بويىدا تۇرغان بىر مومايغا ئۇچرايدۇ. بالا بۇ مەنزىرىنى كۆرۈپ قورققىنىدىن مومىسىغا مەھكەم چاپلىشىۋالىدۇ. مومىسى ئۇنىڭغا: «بار، ئوغلۇم، ئۇلار بىلەن قول ئېلىشىپ كۆرۈشكىن!» دەيدۇ. مومايىنىڭ بۇ گېپى ناھەقچىلىككە ئۇچرىغان ئادەملەر خەلقنىڭ دوستى، كىشىلەر ئۇلار بىلەن قول ئېلىشىپ ھۆرمەت بىلدۈرۈشى كېرەك، دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ.

بەتنىيەت پادىشاھ ئاكا ـ ئۇكا گرىملارنى چېگرىدىن قوغلاپ چىقارغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ۋەتەن، خەلققە بولغان ئوتتەك قىزغىن مۇھەببىتىنى سوۋۇتالمايدۇ. چۈنكى، ئۇلار گېرمانىيە خەلقىنى چەكسىز قىزغىن سۆيەتتى. شۇڭا، ئۇلار قىرىق نەچچە يىللىق ۋاقتىنى سەرپ

قىلىپ، شەھەر، يېزىلارنى ئارىلايدۇ، خەلق ئارىسىدا تار- قىلىپ يۈرگەن نۇرغۇن چۆچەك - رىۋايەتلەرنى توپلايدۇ، خاتىرىلەيدۇ.

كىشىلەر بۇ چۆچەك - رىۋايەتلەرنى نەدىن ئاڭلى- غان؟ بوۋا - موملىرىدىن ئاڭلىغان، بوۋا - موملىرى ئۆزلىرىنىڭ بوۋا - موملىرىدىن ئاڭلىغان. چۆچەك - رىۋايەتلەرنىڭ تارقىلىپ كەلگىنىگە نۇرغۇن يىللار بولغان بولۇپ، بەزىلىرى بىر - ئىككى يۈز يىل، بەزىلىرى ھەتتا تۆت مىڭ يىلدىن ئارتۇق تارىخقا ئىگە. بۇ چۆچەك - رىۋايەتلەر ئۇزۇن يىللاردىن بېرى ئېغىزدىن ئېغىزغا كۆچۈپ يۈرگەچكە، كىشىلەر ئۇلارنىڭ بەزى جايلىرىنى بېيىتقان، بەزى جايلىرىنى چۈشۈرۈپ قويغان. نەتىجىدە، چۆچەك - رىۋايەتلەر بارغانسېرى ئۆزگىرىپ ماڭغان. ئۇلارنىڭ ئەڭ دەسلەپكى ۋارىيانتى قانداق؟ بۇنىڭغا ھېچ- كىممۇ بىرنېمە دېيەلمەيدۇ.

ياكوب بىلەن ۋىلھېلم چۆچەك - رىۋايەتلەرنى توپ- لىغان زامانلاردا تۆمۈريول، ئاپتوموبىل، ئايروپىلان، ئې- لېكتر چىرىغى، سىمسىز تېلېگراف، تېلېۋىزور، گېزىت دېگەندەك نەرسىلەر تېخى يوق ئىدى. زاۋۇت - كانلارمۇ تېپىلمايتتى. شەھەرلەرمۇ ئاز ھەم كىچىك ئىدى. كىشى- لەرنىڭ مۇتلەق كۆپچىلىكى دېھقان بولۇپ، نەرسە - كېرەك ساتىدىغان بازار بولمىغاچقا، ھەممە نەرسىنى

ئۆزلىرى ياسايتتى. ئاشلىقنى ئۆزلىرى تېرىيتتى، مال ـ چارۋىلارنى ئۆزلىرى باقاتتى. كىيىملىرىنى ئۆزلىرى تىكەتتى، رەختلەرنىمۇ ئۆزلىرى توقۇيتتى، ئىشلىتىدىغان ھەر خىل ئەمگەك قوراللىرىنىمۇ ئۆزلىرى ياسايتتى. تىككۈچى، موزدۇز ۋە باشقا كاسىپلار شەھەرلەردىلا ئىدى. يېزىلارنى پۈتۈنلەي دېگۈدەك قاراڭغۇ ئورمان ئوراپ تۇراتتى. بۇ ئورمانلار شۇنچىلىك قويۇق ئىدىكى، ھەممە يېرى تىكەن ـ چاتقاللار، ئۆرۈلگەن دەرەخلەر بىلەن تولغانىدى (بۇ دەرەخلەرنى ئادەملەر كەسكەن ئەمەس، ئۇلار شامالدا ئۆرۈلگەن ياكى قېرىپ قۇرۇپ كەتكەن). ئورماندا ماڭغۇدەك يولمۇ تاپقىلى بولمايتتى. نۇرغۇن ئادەملەر ئادىشىپ قېلىپ ئاچلىقتىن ئۆلەتتى ياكى ياۋايى ھايۋانلارغا يەم بولاتتى. ھازىر گېرمانىيىدە ئۇ چاغلاردىكىدەك يىرتقۇچ ھايۋانلار ۋە پايانسىز كەتكەن قورقۇنچلۇق ئورمانلار يوق.

ئۇ چاغلاردىكى كىشىلەر ئورماندىن، گۈلدۈرمامىدىن ۋە چاقماقتىن بەكلا قورقاتتى. بۇ نېمە ئۈچۈن؟ چۈنكى، ئۇلار گۈلدۈرماما ۋە چاقماقنىڭ سىرىنى بىلمەيتتى. ئۇلار مەكتەپتە ئوقۇمىغاچقا خەت تونۇمايتتى. شۇڭا، نۇرغۇن ھادىسىلەرنى توغرا چۈشىنەلمەيتتى. ناۋادا بىرەر ئادەم ئورماندا ئېزىپ يىتىپ كەتسە، ھەممە ئادەم ئۇنى چوقۇم جادۇگەر ياكى ئەجدىھا تۇتۇپ كەتتى، دەپ بىلەتتى.

كىشىلەرنىڭ بىلىمى چەكلىك بولغاچقا، بىرەر پىش-كەللىككە ئۇچرىسا، ئۇنىڭغا هازىرقى كىشىلەردەك تاقابىل تۇرالمايتتى. ئاپەت بولغان يىللىرى ئۇلارغا ئاچتىن ئۆ-لۈشتىن باشقا چارە يوق ئىدى. پادىشاھ ۋە ئىمتىيازلىق پومېشچىكلار ئەمگەكچى خەلقنىڭ تاپقان - تەرگىنىنىڭ كۆپ قىسمىنى شىلىۋالاتتى ياكى ئۇلارنى مەجبۇرىي ئىشلىتىپ هەق بەرمەيتتى. شۇڭا، ئەمگەكچى خەلقنىڭ تۇرمۇشى بەكلا ناچار ئىدى.

ئازاب ئىچىدە قالغان كىشىلەر بۇ ئازابتىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ئامال - چارە ئىزدەيتتى. ئۇلار ياخشىراق ئامال تاپالمىغاچقا، قانداقتۇر بىر غايىۋى كۈچنىڭ ئۆزلىرىنى بۇ ئازابتىن قۇتۇلدۇرۇشىنى ئارزۇ قىلىشاتتى. ئۇلار بۇ جاپا - مۇشەققەتلەردىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن، پارلىق ئەم-گەكچىلەرنىڭ بىرلىشىپ تەييارتاپلارنى، پومېشچىكلارنى ئاغدۇرۇپ تاشلىشى لازىملىقىنى بىلمەيتتى. ئۇلار ئەم-گەكچان ئىدى. بىراق بۇنىڭ بىلەن ئىش پۈتمەيتتى. يەنە قېتىرقىنىپ ئۆگىنىش كېرەك ئىدى. شۇنداق قىلغاندىلا ئادەمنى هاڭ - تاڭ قالدۇرغۇدەك ئاجايىپ بىرنېمە ئۇلارنىڭ مۇشكۈلىنى ئاسان قىلاتتى. بۇ - ماشىنا ئى-دى. ئۇ چاغلاردا كىشىلەر قانداقتۇر هېكمەتلىك شەم-شەر، سېھىرلىك چىراغقا ئوخشاش خاسىيەتلىك نېمىلەر بىزنى بۇ ئازاب - ئوقۇبەت ۋە موھتاجلىقتىن

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com